

CDA

Dalfsen

Respectvol samenleven

**Verkiezingsprogramma
2010-2014**

Voorwoord

Het CDA maakt zich op voor de gemeenteraadsverkiezing op 3 maart 2010. Het is van groot belang dat we onze positie in de gemeente Dalfsen versterken om onze standpunten te kunnen verwezenlijken.

Het CDA is de grootste partij in de gemeenteraad. Het is echter niet vanzelfsprekend dat mensen CDA stemmen, ook al leveren onze vertegenwoordigers in de raad en het college uitstekend werk. Het is noodzakelijk om geloofwaardig te blijven werken voor een goede uitslag.

Het CDA is een moderne christendemocratische partij, geworteld in alle lagen van de samenleving. Voor het CDA staat de gemeenschap centraal. De betrokkenheid van mensen bij hun gemeente, gezin, familie, de school, het dorp of de buurt, het bedrijf, de vereniging: dat is het ware draagvlak van de gemeente als publiek lokale gemeenschap. Het CDA heeft een geheel eigen plaats in de Nederlandse politiek: sociaal op sociaal-economisch gebied, degelijk als het gaat om overheidsfinanciën, realistisch vooruitstrevend als het gaat om milieu en duurzaamheid, vasthoudend en appellerend op het terrein van normen en waarden. Het CDA spreekt daarom veel mensen aan.

Naast geloof in democratische waarden bindt ons de Bijbelse boodschap als grondslag en inspiratiebron bij het zoeken naar oplossingen voor hedendaagse problemen. Het gaat daarbij steeds om mensen. Menselijk geluk, waardigheid en wederzijds respect, veiligheid en geborgenheid, zorg voor elkaar, gemeenschapszin; dat zijn de constanten.

Een belangrijk onderdeel in de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezing is het verkiezingsprogramma dat voor u ligt. Hiermee geeft de CDA-afdeling haar visie weer op de ontwikkelingen in de gemeente Dalfsen. Het programma speelt een belangrijke rol tijdens de campagne en is van groot belang bij eventuele collegeonderhandelingen. De afdeling, fractie en zo mogelijk een CDA-wethouder zijn uiteindelijk aanspreekbaar op de uitvoering van het programma.

Het CDA wil een degelijke en betrouwbare politieke beweging zijn, die nieuwe wegen inslaat waar altijd vaste waarden aan ten grondslag liggen. Samenwerken met en ruimte geven aan de lokale gemeenschap is belangrijk.

Het bestuur bedankt de leden van de programcommissie voor de betoonde inzet en het vele werk dat is verricht om een helder program te laten verschijnen.

We wensen de afdeling, de fractie, de wethouder en het campagneteam veel succes, zodat 3 maart 2010 een mooie uitslag voor het CDA oplevert.

Henk de Boer
Voorzitter CDA Dalfsen

Fons Wanink
Voorzitter programcommissie

Inhoud

Voorwoord	2
Inleiding	4
Sociale samenhang	5
Respect	5
Leefbaarheid	5
Vrijwilligers/mantelzorgers	6
Wonen	6
Onderwijs	7
Sport	7
Veiligheid	7
Jeugd en vergrijzing	8
Demografische ontwikkeling	8
Gezin	8
Jongeren	8
Ouderen	9
Duurzaamheid	10
Duurzaamheid	10
Economie	11
MKB	11
Toerisme	11
Agrarisch beleid	12
Bestuur	13
Financiën	13
Dienstverlening	13

Inleiding

Het CDA is een brede politieke partij waar veel mensen zich thuis voelen. Wij als CDA Dalfsen staan voor een gemeente waarin iedereen mee kan doen wanneer hij of zij dat wil. Wij lopen niet weg voor het dragen van verantwoordelijkheid voor het behoud en de verdere ontwikkeling van onze prachtige en krachtige gemeente, waarin mensen met respect met elkaar omgaan.

Voor de titel van het CDA-verkiezingsprogramma "Respectvol samenleven" is gekozen omdat we respect en vertrouwen als uitgangspunten hanteren in de wisselwerking tussen gemeenschappen onderling en tussen gemeenschap en het openbaar bestuur. Iedereen maakt deel uit van de samenleving en iedereen moet daar volwaardig aan deel kunnen nemen. Dat is een recht, maar ook een plicht.

Bij de voorbereiding heeft de programmacommissie aan de inwoners en maatschappelijke organisaties de gelegenheid geboden om hun ideeën en actiepunten naar voren te brengen. In drie bijeenkomsten zijn verschillende onderwerpen aan de orde gekomen. Daarbij hebben we gesteld dat bij alle ontwikkelingen en toekomstplannen, de mens centraal staat. De betrokkenheid van mensen bij het gezin, de school, het bedrijf, de vereniging, hun gemeente is fundamenteel voor een levende gemeente. Wij vinden dit van wezenlijke betekenis voor het functioneren van de democratie.

Bij het zoeken naar antwoorden op vraagstukken hanteert het CDA vier uitgangspunten die in onderlinge samenhang het gedachtegoed inhoud geven. Deze gelden voor de keuzes die gemaakt zijn in dit programma, maar ook voor vraagstukken die nog komen.

1. **Gerechtigheid**

Het CDA zet zich in voor een samenleving waarin Bijbelse gerechtigheid kan opbloeien. Op het publieke terrein van de samenleving willen wij in wetten en beleid het recht tot gelding brengen en rechtvaardig te werk gaan. Daarin willen wij met name de belangen van sociaal en economisch zwakkeren beschermen.

2. **Solidariteit**

Solidariteit laat zien dat mensen er zijn voor elkaar. Van de sterken zullen wij zo nodig offers vragen voor de zwakkeren. Wij garanderen een stevige vloer in de sociale zekerheid en doen een appel op onze inwoners en maatschappelijke organisaties om te werken aan maatschappelijke ontplooiing met en voor mensen.

3. **Gespreide verantwoordelijkheid**

Mensen en hun maatschappelijke verbanden moeten zich kunnen ontplooiën. Wij bieden ruimte en mogelijkheden om dat waar te maken.

4. **Rentmeesterschap**

Rentmeesterschap wil zeggen dat de mens zorgvuldig moet omgaan met zijn of haar omgeving. Het gaat hierbij niet alleen om natuur en milieu, maar ook hoe wij omgaan met gaven en talenten op het gebied van wetenschap, techniek, arbeidsverdeling en cultuurvorming.

Het programma is opgebouwd uit een aantal hoofdstukken. Hierin is in korte stukjes tekst de kern van ons standpunt beschreven. Ter verduidelijking is vervolgens aan aantal punten opgenomen.

Sociale samenhang

Respect

Het CDA wil een gemeente waarin mensen zich thuis voelen. Een sterke gemeente die met respect omgaat met de verschillende belangen in de samenleving.

Respect raakt al snel aan burgerschap en is een appelerend begrip.

Respect betekent voor ons dat bestuur en burgers begrip tonen voor en ruimte geven aan elkaar.

Wij willen hier samen met maatschappelijke partners aan werken

Voor het CDA staat voorop dat de gemeente de dialoog en samenwerking met bewoners niet dwingend oplegt, maar juist gebruik maakt van initiatieven die vanuit de samenleving zelf naar boven komen.

- Niemand wordt buitengesloten. Voor het CDA is elk individu van waarde. Dat betekent onder andere dat iedereen deel uitmaakt van de samenleving en dat iedereen daar volwaardig deel aan kan nemen. Dat is een recht, maar ook een plicht.
- De maatschappelijke stage wordt landelijk verplicht. Dit zien we als een welkom instrument in de 'opvoeding' van de jeugd (jongeren leren het beste hoe de samenleving in elkaar zit door mee te doen, door actief bij te dragen), maar ook als welkome aanvulling op het 'vrijwilligerskorps'. De gemeente moet een actieve rol op zich nemen om vraag en aanbod bij elkaar te brengen.
- Betaalbare zorg; iedereen doet zo veel mogelijk mee
Een van de grootste uitdagingen van dit moment is hoe de zorg betaalbaar blijft en voor iedereen toegankelijk. Het CDA vindt dat iedereen zo lang mogelijk de regie over zijn of haar eigen leven moet kunnen houden en zelfstandig aan de samenleving moet kunnen deelnemen. We staan positief tegen de ontwikkeling van woonzorgvormen zoals zorgboerderijen en kangoeroewoningen.
- Het CDA zet in op goed georganiseerde en toegepaste zorg. Bij de overheveling van de begeleiding en behandeling uit AWBZ naar de gemeente mag er geen burger tussen het wal en schip van de rijksoverheid en de gemeente vallen.
- Armoede is een beladen onderwerp, waar mensen niet graag over praten. De stap naar de gemeente wordt als te groot en beschamend ervaren. Om stille armoede op te sporen wil het CDA een anoniem meldpunt in het leven roepen. Tezamen met partners als het SVB en de belastingdienst moet naar oplossingen worden gezocht om inkomensondersteuning te bieden aan ouderen onder het bijstandsniveau. Ook introduceert het CDA de 'gemeentelijke vertrouwenspersoon', iemand waar mensen in vertrouwelijkheid mee kunnen praten en die samen naar oplossingen helpt zoeken. Op deze wijze kan armoede worden teruggedrongen.
- De beste remedie tegen armoede is betaalde arbeid. Als CDA vinden we het belangrijk dat zoveel mogelijk mensen actief worden begeleid vanuit een uitkering naar betaalde arbeid. Ook voor het gevoel van eigenwaarde is werk belangrijk. De sociale werkvoorzieningschappen kunnen veel mensen een waardevolle plek bieden in de werkende samenleving.
- Ieder mens heeft recht op een veilige plek. De gemeente moet veiligheid als belangrijk uitgangspunt nemen bij beleidsontwikkeling. Het CDA wil iedereen een veilige plek bieden waar men zich thuis kan voelen en daarom moet ruimhartig woonruimte beschikbaar worden gesteld. Daarbij geldt: niet alleen rechten, ook plichten. Actieve inburgering (bijdrage leveren aan maatschappij) en respectvolle omgang wordt verlangd.

Leefbaarheid

In onze gemeente zijn er in de kernen veel activiteiten van jong tot oud op het gebied van kunst en cultuur. De jeugd moet daar vroegtijdig via educatie bij betrokken worden. Veel vrijwilligers maken het mogelijk om van diverse activiteiten gebruik te maken. Dat zorgt voor vitale gemeenschappen.

Het CDA wil zich hard maken voor het behouden van de voorzieningen in de kernen.

Leefbaarheid kan echter niet eenzijdig door de overheid worden verbeterd, participatie en inzet door burgers is noodzakelijk.

- Het Kulturhusconcept heeft zijn waarde bewezen. In de kleine kernen is hiermee het bestaansrecht van een aantal voorzieningen gewaarborgd. Maar ook in de grotere kernen heeft de Kulturhusfilosofie meerwaarde. In Nieuwleusen zijn al ontwikkelingen gaande rondom De Schakel. De meerwaarde van organisaties zoals de SMON is onmiskenbaar.
- Renovatie van de Trefkoele heeft prioriteit. Het CDA vindt dat in de Trefkoele moet worden geïnvesteerd, ook in financieel opzicht. Op korte termijn moet samen met het bestuur van de Trefkoele een onderzoek worden gerealiseerd naar de rol die de Trefkoele in de gemeenschap van het dorp Dalfsen in zou moeten nemen.
- In de kern Dalfsen is al jaren onduidelijkheid en onrust over de plaats waar het evenemententerrein zou moeten worden gevestigd. Deze locatie moet meervoudig gebruikt kunnen worden. Het CDA vindt dat een keuze niet langer moet worden uitgesteld.

Vrijwilligers/mantelzorgers

Het CDA gelooft in een samenleving waarin mensen naar elkaar omzien en verantwoordelijkheid voor elkaar nemen. Vrijwilligers zijn de ruggengraat van onze samenleving. Veel maatschappelijk nuttige taken zouden blijven liggen als er geen mensen zouden zijn die zich willen inzetten voor een ander. Mantelzorgers nemen de taak op zich om te zorgen voor een medemens die is aangewezen op hulp en/of verzorging. De gemeente moet zorgen voor een stuk verlichting. Via subsidies kan de gemeente zorgaanbieders stimuleren mantelzorgers te ondersteunen.

Wonen

De nabijheid van Zwolle geeft Dalfsen een bijzondere positie. Voor het gebruik van veel faciliteiten (zoals medische zorg, hoger onderwijs, theater en overdekte zwembaden) kan gebruik worden gemaakt van de grote buur. Aan de andere kant maken veel Zwollenaren gebruik van Dalfsen voor recreatie en ontspanning.

Het CDA wil Dalfsen een aantrekkelijke woon- en verblijfplaats laten zijn door zich op eigen kwaliteiten te profileren. We kiezen voor een eigen identiteit waar het goed wonen is. Het eigen woonbeleid zal nadrukkelijk worden afgestemd met buurgemeenten.

We hechten er aan dat wijken een afspiegeling zijn van de maatschappij: een mix van jong en oud, van eigen woning en sociale koop en huur.

In onze gemeente is de vraag naar goede en betaalbare woningen nog steeds groter dan het aanbod. Met name voor starters, jonge gezinnen en alleengaanden zijn er te weinig betaalbare woningen. Dit is voor het CDA niet aanvaardbaar. Het CDA wil dat de gemeente een stimulerende rol speelt door het samenbrengen van aannemers, projectontwikkelaars en woningbouwcoöperaties.

Wij willen dit ondersteunen door bijvoorbeeld het verstrekken van leningen aan deze doelgroep en het samen met woningcorporaties ontwikkelen van huurkoop- of sociale koopconstructies. Ook de introductie van zogenaamde doorstroomwoningen moet hieraan bijdragen. Dit concept is in de afgelopen periode door het CDA Dalfsen gelanceerd als passende oplossing en dient verder uitgewerkt te worden.

- De gemeente moet startersfaciliteiten bieden, zoals doorstroomwoningen en een startersfonds.
- Wijkrevitalisering; bestaande wijken opnieuw inrichten, zodat deze meer voldoen aan de eisen van deze tijd, maar ook een meer evenwichtige samenstelling krijgen.
- Het CDA heeft een open houding voor ontwikkelingen zoals het initiatief van de woongroep 55+. Het CDA vindt het belangrijk dat iedereen oog blijft houden voor en deel blijft uitmaken van de gemeenschap.
- Een belangrijk deel van de uitstraling van Dalfsen is het mooie buitengebied. Om dit element van beleving te behouden, wil het CDA dat bij elke nieuwbouw in het buitengebied apart aandacht wordt besteed aan de landschappelijke inpassing.
- De zogenaamde plattelandswoningen worden ook in Dalfsen ingevoerd, zodra dit wettelijk mogelijk is.

Onderwijs

Kinderen brengen een groot deel van hun tijd door op school. Scholen hebben dan ook een belangrijke rol in de opvoeding van de jeugd. Het CDA ziet scholen niet los van hun maatschappelijke omgeving.

De gemeente moet de samenwerking tussen scholen en instanties stimuleren.

Als er combinaties van functies zoals kinderopvang, sport, open schoolpleinen en/of zorg mogelijk zijn dan wil het CDA dat ondersteunen.

(Brede) scholen dienen in de toekomst meer ingericht te zijn als een open leercentrum, waar uitvoering gegeven kan worden aan "Een leven lang leren". Wij kiezen voor gezonde scholen.

- Luchtkwaliteit rondom en in scholen
Een aantal scholen in de gemeente is gelegen nabij een (grote) doorgaande weg. Dit heeft invloed op de luchtkwaliteit in de scholen. Daar waar grenzen overschreden worden, zal de gemeente een actieve en stimulerende rol spelen om samen met de schoolbesturen tot een passende oplossing te komen. Verplaatsen van de school is hierbij een optie.

Sport

Sporten is gezond. Zowel voor het lichaam als voor de geest. Het CDA wil dat het gemeentelijk sportbeleid gericht wordt op alle leeftijden. Wij vinden sport met name voor kinderen en jongeren van belang, omdat het ook eigenwaarde opbouwt. Daarom willen wij dat in iedere kern een minimum niveau van sportvoorzieningen wordt bepaald. Gezien het feit dat per kern de behoefte verschillend is, is maatwerk noodzakelijk.

We hechten aan een bloeiend (sport)verenigingsleven.

Sportverenigingen krijgen naast hun primaire functie in toenemende mate een maatschappelijke rol bij de aanpak van sociale problemen en het bevorderen van gezondheidsbewustzijn.

De gemeente moet ook daarom sportverenigingen zowel financieel als organisatorisch ondersteunen. Omdat sportverenigingen veelal niet genoeg directe inkomsten en reserves hebben om hun accommodatie te onderhouden, vindt het CDA het onderzoekswaardig om te kijken of deze accommodaties vrijgesteld worden van de onroerende zaakbelastingaanslag.

- Toename alcoholgebruik; dit dreigt een breed maatschappelijk probleem te worden, dit geldt voor alle leeftijden. De gemeente moet (in samenwerking met GGD) blijven voorlichten op diverse manieren en helpen problemen bespreekbaar te maken. Het landelijk verhogen van de landelijke leeftijdsgrens voor alcoholgebruik kan op onze steun rekenen. Voorbeeldgedrag vinden wij belangrijk.

Veiligheid

Je veilig voelen in je woon-, werk- en leefomgeving vindt het CDA essentieel.

Mensen moeten in geborgenheid kunnen leven, zowel in de thuissituatie als in de publieke ruimte.

Naast regulier toezicht zijn wij voorstander van het gebruik van cameratoezicht, wanneer dit nodig is om bepaalde openbare gebieden veiliger te maken.

Wij zijn voor een harde aanpak van crimineel gedrag en overlast.

- Kinderen zijn in het verkeer een kwetsbare groep. Op plekken waar veel kinderen bij elkaar komen (bijvoorbeeld scholen), moet de omgeving zodanig worden ingericht dat met name automobilisten worden ontmoedigd.
- Gevolgen van aanpassingen aan de N340/N348/N35/N377
De gemeente kent en neemt haar verantwoordelijkheid, denkt mee. De polsstok van de gemeente is echter aanzienlijk korter dan die van de provincie, waardoor er voor de gemeente onevenredig hoge lasten dreigen. Dat betekent dat de provincie ook mee moet betalen aan de wijzigingen aan het onderliggend wegennet als gevolg van aanpassing van haar N-wegen;
- De toegangsweg naar het sportpark Gerner en het daarbij gelegen bungalowpark wordt als zeer onveilig ervaren. De weg is smal en met hoge snelheid worden fietsers gepasseerd. Wij willen hiervoor, in de aankomende bestuursperiode, een oplossing gerealiseerd zien.
- We vinden het belangrijk dat iedereen zich zo zelfstandig mogelijk kan (blijven) verplaatsen. Een goed toegankelijk en goed functionerend openbaar vervoer is daarbij cruciaal.

Jeugd en vergrijzing

Demografische ontwikkeling

Dit verkiezingsprogramma geldt voor de periode 2010-2014, maar uiteraard is waar mogelijk ook rekening gehouden met toekomstige ontwikkelingen waar de gemeente direct of indirect mee te maken krijgt.

Zo'n ontwikkeling is de bevolkingsafname. Prognoses wijzen uit dat de krimp zich tot 2025 nog niet zal voordoen in onze gemeente. De trend van vergrijzing (of verzilvering zo u wilt) en ontgroening zal ook gevolgen hebben voor onze gemeente. Wij willen daarop anticiperen door in te zetten op versterking van de kwaliteit van het bestaande. Dat geldt met name voor woningbouw, onderwijshuisvesting, zorg-, welzijns- en sportvoorzieningen en gemeentefinanciën.

Het CDA ziet de krimp en de toenemende vergrijzing niet als bedreiging maar als kans. Daarbij geldt als voorwaarde dat het beleid tijdig wordt aangepast.

Gezin

Het CDA vindt familie en gezinsleven van groot belang.

Wij steunen het functioneren van het gezin door het bieden van goede scholingsmogelijkheden, goede opvang en ondersteuning.

Wij willen dat de gemeente stimuleert dat er in samenwerking met het Centrum voor Jeugd en Gezin een laagdrempelige ouderschaps cursus wordt aangeboden voor bijvoorbeeld aanstaande ouders en ouders met pubers.

Ieder probleemgezin krijgt via het Centrum voor Jeugd en Gezin een gezinscoach aangeboden en voor multiprobleemgezinnen wordt intensieve en niet vrijblijvende gezinsbegeleiding aangeboden.

Jongeren

Jongeren hebben recht op een onbekommerde jeugd. Ze verdienen een eigen plek. Initiatieven van of voorzieningen voor jongeren worden door het CDA ondersteund.

We vinden het belangrijk dat jongeren betrokken worden bij de ontwikkelingen in de gemeente. Ook aan de leefstijl van de jongeren willen we aandacht schenken.

In samenwerking met bijvoorbeeld sportverenigingen en scholen wil het CDA programma's opzetten waarin wordt gewezen op de risico's van ongezonde voeding, overmatig alcoholgebruik, (soft)druggebruik, gokverslaving enz.

- Plek voor jeugd in elke kern. Jeugdsoos in Dalfsen heeft prioriteit. Komende raadsperiode moet er duidelijkheid zijn over de permanente plaats.
- Een keet is (op dit moment) voor de jeugd een belangrijke plek om samen te komen. Een keet zien we als een zogenaamde 'verlengde huiskamer'. De ouders zijn primair verantwoordelijk.
- Tegen excessen, zoals vandalisme en alcoholmisbruik, wordt streng opgetreden.
- Vanwege aspecten als leerproblemen en overlast, willen we onderzoeken of de uitgaansgelegenheden eerder kunnen sluiten, bijvoorbeeld om 2 uur. Om dit echter effectief te laten verlopen is overleg met buurgemeenten nodig.

Ouderen

Het CDA vindt het belangrijk dat ouderen zo lang mogelijk kunnen blijven wonen in een voor hen vertrouwde omgeving. Het is van belang dat de randvoorwaarden om zelfstandig te kunnen blijven wonen optimaal zijn en dat ook ouderen zo volwaardig mogelijk blijven deelnemen aan de maatschappij. Wij pleiten daarom voor het realiseren van meer levensloopbestendige woningen, meergezinswoningen of kangoeroewoningen in het buitengebied en aanleunwoningen bij verzorgingscentra.

De meer kwetsbare ouderen met een afnemende gezondheid, die vereenzamen of een klein inkomen hebben, ondersteunt de gemeente bijvoorbeeld via Welzijn Ouderen. Daarnaast vinden wij mantelzorg en vrijwilligershulp ook een belangrijk middel om tegemoet te komen aan de hulpvraag van (voornamelijk) ouderen.

Duurzaamheid

Duurzaamheid

Een van de grondbeginselen van het CDA is dat de mens zorgvuldig moet omgaan met zijn of haar omgeving. Het gaat hierbij niet alleen om natuur en milieu, maar ook hoe wij omgaan met gaven en talenten op het gebied van wetenschap, techniek, arbeidsverdeling en cultuurvorming.

De hedendaagse economische ontwikkeling legt een steeds groter beslag op natuurlijke hulpbronnen. Daardoor worden de schadelijk kanten van het menselijk handelen voor leefmilieu en klimaat steeds duidelijker.

Er moeten de komende jaren echt bakens worden verzet. Wij willen hier actief werk van maken door o.a. het stimuleren van energiebesparende maatregelen, duurzame energieopwekking, hergebruik van afvalstoffen, stimuleren van "schoon rijden" en maatregelen in het kader van waterkwaliteit en -kwantiteit.

Dalfsen heeft een groot oppervlak. Het CDA wil toch zorgvuldig omgaan met de ruimte. Hiertoe onderschrijft ze de uitgangspunten van de SER-ladder.

- Gebruik van duurzame energie is vanzelfsprekend
- Het CDA wil dat nieuwe concepten op duurzaamheid sneller worden ingevoerd. De gemeente neemt daarin een stimulerende rol. Gedacht wordt aan:
 - Afval wordt inmiddels niet meer gezien als overschot, maar wordt steeds meer hergebruikt, gebruikt als grondstof of gebruikt als ingrediënt voor het opwekken van energie. Het CDA omarmt deze ontwikkeling. Mocht het achterblijven van gft-afval deze ontwikkeling dwarsbomen, dan moet de snoeihoutonthefing worden heroverwogen.
 - Het CDA vindt dat de gemeente niet alleen een voorbeeldrol, maar ook een voortrekkersrol heeft te vervullen op het gebied van duurzame inkoop. Bijvoorbeeld door samen met lokale bedrijven inkopen te doen. Bedrijven en gemeente kunnen goedkoper inkopen waardoor duurzamer inkopen haalbaar en economisch voordeliger wordt.
 - We willen dat bedrijven worden gestimuleerd om niet alleen in de breedte en hoogte, maar ook in de diepte (ondergronds) te bouwen.
 - Stimuleren van duurzaam gebruik van de openbare ruimte voor zowel woningbouw maar ook bij bedrijventerreinen (meer inbreiden dan uitbreiden). Oude bedrijventerreinen revitaliseren.
 - Onder de huidige omstandigheden is het voordeliger voor een bedrijf om zich op een braakliggend terrein te vestigen. Ter voorkoming van verval van bestaande bedrijventerreinen, wil het CDA dat het voor bedrijven gunstiger wordt om zich op bestaande terreinen te vestigen. Hiertoe wil het CDA de tarieven voor bedrijventerreinen op nieuwe terreinen hoger maken.

SER-ladder

1. Gebruik de ruimte die reeds beschikbaar is gesteld voor een bepaalde functie of door herstructurering beschikbaar gemaakt kan worden.
2. Maak optimaal gebruik van de mogelijkheden om door meervoudig ruimtegebruik de ruimteproductiviteit te verhogen.
3. Als het voorgaande onvoldoende soelaas biedt, is de optie van uitbreiding van het ruimtegebruik aan de orde. Daarbij dienen de verschillende relevante waarden en belangen goed te worden afgewogen in een gebiedsgerichte aanpak. Door een zorgvuldige keuze moet worden verzekerd dat de kwaliteit van natuur en landschap respecteert en waar mogelijk wordt versterkt.

Economie

De economie van Dalfsen steunt op een drietal pijlers: het MKB (kleine industrie, dienstverlening en detailhandel), toerisme en de agrarische sector. Een goede verhouding maakt een regionale economie stabiel en minder vatbaar voor de conjunctuur. Het CDA kiest voor continuering van het huidige beleid, dat wil zeggen dat de MKB zich met name in Nieuwleusen en Lemelerveld verder kan ontwikkelen. Voor Dalfsen is dat toerisme.

MKB

Hoewel Dalfsen voornamelijk een forensengemeente is, wordt het belang van 'eigen' bedrijven op waarde geschat. Veel mensen uit onze gemeente vinden er hun werk. Het zijn bijvoorbeeld meestal de lokale bedrijven die willen sponsoren en zo het vrijwilligersleven stimuleren en op de been houden.

Uitbreiding van economische activiteiten staat vaak op gespannen voet met de schaarse ruimte. Daarom kiezen wij voor inbreiding boven uitbreiding. Revitaliseren van bestaande bedrijventerreinen moet aantrekkelijker worden gemaakt en gebruik maken van nieuwe terreinen ontmoedigd.

De gemeente moet een goede en logische partner zijn voor het bedrijfsleven. Samenwerking daar waar mogelijk. Bijvoorbeeld het gezamenlijk inkopen, maar ook door nieuwe wegen te onderzoeken. Het CDA wil een gemeente die zich proactief opstelt.

- Wij willen duurzaam gebruik van de openbare ruimte voor zowel woningbouw maar ook bij bedrijventerreinen (meer inbreiden dan uitbreiden) stimuleren.
- Oude bedrijventerreinen revitaliseren.
- Het CDA is voor een evenwichtige ontwikkeling in Nieuwleusen. Dat betekent dat zowel Noord als Zuid zich als volwaardige leef- en winkelcentra dienen te ontwikkelen.
- Het CDA wil het makkelijker maken om bestaande gebouwen voor andere doeleinden te gebruiken. Het gebeurt te vaak dat enerzijds partijen op zoek zijn naar een geschikte ruimte en anderzijds gebouwen staan te verpauperen. In dit kader moet beleid worden ontwikkeld om leegstand van winkels en bedrijven langer dan 1 jaar te voorkomen.

In Dalfsen is gekozen voor een nieuwe invulling van het waterfront. Daarom vinden wij het nodig dat opnieuw naar de Prinsenstraat en het Kerkplein wordt gekeken, bijvoorbeeld door het gebied autoluw te maken. Wij willen dat in de komende raadsperiode hiertoe een masterplan wordt opgesteld, waarmee het waterfront als het ware wordt doorgetrokken naar het Kerkplein. Hierdoor vindt een opwaardering plaats van het hele winkelgebied, van het waterfront tot en met Pleijendal.

- Parkeren blijft gratis.
- Bloktijden voor winkelbevoorrading worden ingevoerd.

Toerisme

De lijnen die zijn neergezet door de klankbordgroep toerisme moeten verder worden uitgebouwd. Groen genieten, behoud van natuurwaarden en passende groei zijn voor ons belangrijke uitgangspunten voor de verdere ontwikkelingen van plannen zoals " Ruimte voor de Vecht" en het waterfront.

Wij zijn trots op cultuurhistorische elementen zoals kastelen, landhuizen en molens.

- De Vecht bevaarbaar houden en eventueel uitbreiden naar het oosten.
- Initiatieven met betrekking tot recreatie in en rondom de Vecht worden gestimuleerd.
- Met name de molens Fakkert en Massier zijn in goede staat van grote meerwaarde. De molen Fakkert is beeldbepalend in de kern Hoonhorst, molen Massier kan het toeristische gat opvullen in Nieuwleusen.

Agrarisch beleid

Het CDA draagt de landbouw vanouds een warm hart toe. De agrarische sector heeft zeker in deze tijd van mondialisering behoefte aan een betrouwbare overheid waar de bedrijfsvoering op kan worden afgestemd.

Ontwikkelingen in de landbouw en veeteelt leiden er toe dat het aantal agrarische bedrijven afneemt. Dat is jammer, want agrarische ondernemers zijn professionele en efficiënte beheerders van een groot deel van ons buitengebied. De landbouw is in landschappelijke zin een belangrijke drager van het landelijk gebied en mag in onze ogen dan ook geen sluitpost zijn in de besluitvorming over de toekomst van het landelijk gebied.

De gemeente Dalfsen heeft een stevige agrarische sector die onderhevig is aan schaalvergroting. Niet overall kan worden voldaan aan deze ontwikkelbehoefte.

De plattelandsvisie van Dalfsen is medio 2007 tot stand gekomen. Deze vormt voor ons een belangrijke leidraad voor de ontwikkelingskansen van agrarische bedrijven. Innovatieve ondernemers moeten wat ons betreft extra mogelijkheden krijgen om hun ambities te realiseren. Waar nog kansen zijn voor ontwikkeling en schaalvergroting moeten deze worden geboden. Bestaande bedrijven moeten een neventak kunnen starten of volledig kunnen omschakelen naar een andere tak. Nieuwe functies op het agrarisch bedrijf zoals agrotourisme, zorg en huisverkoop leveren een bijdrage aan de vitaliteit van het landelijk gebied. Functieverandering kan worden toegestaan onder de voorwaarde dat dit de ontwikkeling van omliggende agrarische bedrijven niet belemmert. Ook bewoners dienen zich te realiseren dat zij in een agrarisch gebied wonen.

Wij hechten sterk aan agrarische bedrijven, die op een duurzame manier zijn ingericht en oog hebben voor een landschappelijke uitstraling.

Mogelijke belemmeringen als gevolg van de Ecologische Hoofdstructuur en Natura 2000 dienen zo veel mogelijk te worden vermeden.

Bestuur

Financiën

Een goed beheer van publieke middelen is een belangrijk uitgangspunt voor het CDA. De hoogte van de gemeentelijke uitgaven en investeringen is geen doel op zich. Wij hechten aan het principe dat structurele uitgaven in beginsel door structurele inkomsten worden bekostigd. De aard en hoogte van eventuele begrotingsoverschotten zijn bepalend voor de besteding van deze middelen. Ons financiële beleid is gericht op een duurzaam begrotingsevenwicht en het op peil houden van het weerstandsvermogen van de gemeente.

- Het CDA wil niet meer uitgeven dan er binnen komt. We nemen geen hypotheek op de toekomst.
- Gemeentelijke samenwerking, zowel interlokaal als met lokale partijen. De gemeente Dalfsen is met ruim 27.000 inwoners geen kleine gemeente. We zien dat er op een aantal punten voordelen te behalen zijn door samenwerking met (omliggende) gemeenten verder uit te werken, zonder daarbij de zelfstandigheid te verliezen. Hierdoor kan het belastinggeld beter worden ingezet.

Dienstverlening

De gemeente is van en voor haar burgers. Dit uit zich onder andere door de opstelling van het gemeentelijk apparaat. De dienstverlening is de afgelopen jaren verbeterd. Het CDA wil meer specifieke doelgerichte loketfuncties, zoals het bedrijvenloket, het WMO-loket, een burgerloket en het Centrum voor Jeugd en Gezin. Hierdoor stijgt de kwaliteit en wordt de gemeente meer toegankelijk.